

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: nezl. **T. V.**, zast. zákonným zástupcem JUDr. Z. V., proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2017, č. j. 3 A 27/2017 - 40,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Rekapitulace předcházejícího řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Usnesením ze dne 9. 6. 2017, č. j. 3 A 27/2017 - 40, Městský soud v Praze zamítl žádost žalobkyně o osvobození od soudních poplatků (výrok I) a vyzval ji, aby soudní poplatek ve výši 3.000 Kč zaplatila ve lhůtě do 7 dnů od doručení tohoto usnesení (výrok II). V odůvodnění usnesení soud uvedl, že akceptoval tvrzení žalobkyně, podle něhož jako nezletilá nemá žádný majetek, což dokládala předložením čestného prohlášení svého zákonného zástupce. Avšak v otázce osvobození od soudních poplatků považoval za nezbytné objasnit i osobní a majetkové poměry zákonných zástupců žalobkyně. Žalobkyni proto již 10. 2. 2017 vyzval k prokázání tvrzených skutečností včetně poměrů jejích zákonných zástupců prostřednictvím formuláře „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“. Vzhledem k tomu, že žalobkyně na výzvu soudu informace o majetkových poměrech zákonných zástupců nedoplnila, soud jí nepřiznal osvobození od soudních poplatků, a to ani v částečné výši.

[2] Proti tomuto usnesení podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost. V ní namítla, že soud vycházel z mylného právního názoru, že „[...] *nezletilým osobám lze odepřít právní ochranu jejich základních práv a svobod, pokud jejich zákonní zástupci o své vůli odmítnou ze svého majetku uhradit soudní poplatky za své děti.*“ Soudu vytkla, že požadoval doplnění důkazů ohledně majetkových poměrů jejích zákonných zástupců, nikoli výhradně jí samé. V takovém případě ochrana práv nezletilého závisí na ochotě nezúčastněných osob poplatek uhradit, což je podle jejího názoru protiústavní. Upozornila, že jí právní řád nenabízí žádný prostředek, jak se nečinnosti nebo libovůli zákonných zástupců bránit. Soud se proto měl zabývat výhradně majetkovými poměry stěžovatelky a na jejich základě o osvobození od soudního poplatku rozhodnout.

[3] Stěžovatelka dále uvedla, že postup soudu neodpovídá jednotné výkladové praxi správních soudů, které podle stěžovatelky běžně rozhodují o osvobození od soudního poplatku na základě čestného prohlášení rodičů o nemajetnosti dítěte. Na podporu tohoto závěru stěžovatelka poukázala na rozhodnutí Krajského soudu v Plzni sp. zn. 57 A 75/2016 a Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 30 A 99/2015. Napadené usnesení se od této ustálené praxe odchýlilo, aniž by podle ní poskytlo dostatečné zdůvodnění. Z těchto důvodů stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil.

[4] Žalovaný se kasační stížnosti nevyjádřil.

II. Posouzení kasační stížnosti

[5] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatelka uplatnila důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud předesílá, že se otázkou osvobození nezletilého žalobce od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s. již dříve zabýval. Z jeho rozsudku ze dne 26. 3. 2012, č. j. 1 As 35/2012 - 32, vyplývá, že „[...] *je soud povinen hodnotit konkrétní specifické okolnosti žádosti a individuální poměry žadatele i tehdy, pokud je žadatel nezletilý. Splnění podmínek pro úplné osvobození od soudních poplatků nelze u nezletilého vždy bez dalšího předpokládat.*“ Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 7. 2015, č. j. 5 As 103/2015 - 19, zopakoval, že i nezletilého žadatele tíží břemeno tvrzení a břemeno důkazní. V tomtéž rozsudku k povinnosti doložit osobní a majetkové poměry zákonných zástupců dále uvedl, že „[nezletilá] *je svou výživou závislá na svých rodičích, přičemž její odůvodněné potřeby mají být podle § 913 o. z.* (zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, pozn.) *kryty výživným v plném rozsahu. Jde přitom nejen o běžné denní potřeby, které reflektují konkrétní životní situaci stěžovatelky, ale kryty mají být i potřeby mimořádné (související kupř. s mimořádnou životní situací - nemocí, úrazem, rodinným postavením apod.), jsou-li odůvodněné.* [...][V tomto případě] *existuje odůvodněná potřeba spočívající v nutnosti zaplatit soudní poplatek* [...] *z podané žaloby, a to tím spíše, že podání žaloby zákonným*

zástupcem stěžovatelky (jejím otcem) představuje výkon rodičovské odpovědnosti ve smyslu § 875 a násl. o. z.“

[8] Nejvyšší správní soud shledal, že Městský soud v Praze postupoval v plně v souladu s uvedenou judikaturou. Domněnka stěžovatelky, že se soud měl spokojit s čestným prohlášením jednoho ze zákonných zástupců ohledně její nemajetnosti, není správná. Na tomto závěru nemění nic ani skutečnost, že se tímto právním názorem neřídily některé soudy nižších instance v případech uvedených v kasační stížnosti.

[9] Stěžovatelce nelze přisvědčit ani v tvrzení, že právní řád neposkytuje nezletilému dítěti žádnou ochranu v případě, že by jeho zákonní zástupci odmítali soudní poplatek uhradit a v důsledku toho nedostatečně chránili práva dítěte. V takové situaci právní řád umožňuje ustanovit nezletilé osobě opatrovníka, který bude chránit její oprávněné zájmy, včetně ochrany práv před soudem. Nicméně o případ, kdy zákonný zástupce na obranu práv rezignuje, se v projednávané věci nejedná, neboť ten v řízení vystupuje aktivně.

III. Závěr

[10] Postup Městského soudu v Praze, který stěžovatelku od placení soudních poplatků na základě čestného prohlášení o její nemajetnosti neosvobodil a požadoval v této souvislosti za podstatné zjistit i osobní a majetkové poměry zákonných zástupců, shledal Nejvyšší správní soud v souladu jak se zákonem, tak rovněž s požadavky plynoucími z práva stěžovatelky na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s.

[11] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Náhradu nákladů stěžovatelce nepřiznal, protože neměla ve věci úspěch. Žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti, proto mu náhrada nenáleží.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. července 2017

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu